

Asia: VN/234/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta HE:ksi hallituksen esityksen HE 319/2022 vp täydentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Sairaanhoidajat ry.

Asia: VN/234/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta HE:ksi hallituksen esityksen HE 319/2022 vp täydentämisestä

Suomen Sairaanhoidajat ry. kiittää lausuntopyynnöstä. Lausuntopyyntö koskee lakiesitysluonnosta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista annetun lain 59 §:n muuttamisesta sekä eräksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 319/2022 vp) täydentämisestä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi toistaiseksi voimassa olevana mahdollisuutena, että Lapin ja

Etelä-Savon hyvinvointialueet voisivat ylläpitää kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystyksikköä sairaaloidensa yhteydessä ja, että kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyksikön ylläpidosta aiheutuvia lisäkustannuksia erillinen valtion korvaus myöntämällä.

Esityksen mukaan erilliskorvauksen määrä ei kuitenkaan voisi ylittää 20 prosenttia koko hyvinvointialueen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen toimintakuluista, joista on vähennetty toiminnasta saadut tulot. Lapin tai Etelä-Savon hyvinvointialueen tulisi antaa selvitys korvausta hallinnoivalle valtiovarainministeriölle korvauksen määrittämiseen tarvittavista tiedoista. Hyvinvointialueella ja niille palveluja tuottavalla palveluntuottajilla olisi lisäksi velvollisuus antaa pyynnöstä valtiovarainministeriölle korvauksen määrittämisen kannalta välttämättömät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin kustannusten korvaamisen perusteista, hyvinvointialueen selvityksestä, luovutettavista tiedoista ja korvauksen myöntämiseen liittyvistä menettelyistä.

Suomen Sairaanhoidajat ry. pitää tärkeänä, että, kansalaisille turvataan perustuslain mukaiset riittävät ja yhdenvertaiset sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on arvioitava, asettaako erilainen kohtelu hyvinvointialueiden ihmiset erilaiseen asemaan perustuslain kannalta ongelmallisella tavalla. Alueellisen tasa-arvon ja saatavuuden sekä alueella olevan koulutetun työvoiman työpaikkojen säilymisen näkökulmasta on tärkeää, että ko. hyvinvointialueilla on pysyvä lupa ylläpitää kahta ympärivuokokautista yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Hallituksen esityksessä tuodaan esiin, että esitys myönnettävästä erillisestä korvauksesta perustuu erityisesti siihen, että erilliskorvauksella halutaan turvata Kemin ja Savonlinnan sairaalan päivystystoiminnan jatkumista aiemman laajuutena, sillä niissä on historiallisesti ollut ympärivuorokautinen yhteispäivystys aiemman oman sairaanhoitopiirin keskussairaalastatuksen perusteella. Olemme samaa mieltä siitä, että kyseessä on viime kädessä hallituksen poliittinen päätös.

Esityksessä on nostettu esiin hallituksen arvioita eri rahoitustapojen soveltuvuudesta lisäkustannusten korvaamiseen. Hallitus katsoo, että tarkoituksenmukaisin malli vaikuttaa olevan sellainen, jossa säädetään valtion korvauksesta lisäkustannusten korvaamiseen. Kyseessä ei olisi valtionavustuslaissa tarkoitettu valtionavustus, vaan valtion erillislainsäädännön nojalla myöntämä korvaus. Pidämme hyvänä, että rahoituksen kriteereissä huomioidaan alueelliset erityispiirteet, mutta suhtaudumme varauksella esitettyyn rahoitusmalliin ja sen toimivuuteen. 20 prosentin korvausmallin riittävyys palveluiden järjestämiseksi asettaa epäilyksiä. Huonoimmillaan se voisi tarkoittaa muiden palvelualueiden toimintojen ja palveluiden supistamista vaarantaen asukkaiden oikeuden hyvään hoitoon ja palveluun. Kustannusten korvausmallin tulee perustua todellisiin vuosikustannuksiin.

Pysyvällä mallilla pystytään turvaamaan henkilökunnan saatavuus ja pysyvyys sekä toiminnan kehittämisen jatkuvuus. Erikoissairaanhoidon turvaaminen ja säilyminen on oleellinen tekijä ammattikorkeakoulun terveysalan opetuksen säilymiseen alueella ja työvoiman turvaamiseen alueella myös muille kuin erikoissairaanhoidon toimialoille. Ympärivuorokautisesti päivystävä yhteispäivystysyksikkö mahdollistaa myös riittävän monipuolisen erikoissairaanhoidon toimintaympäristön opiskelijoiden työharjoitteluun. Sekä erikoissairaanhoidon että koulutuksen jatkuvuuden turvaamisella on alueilla erittäin suuri merkitys korkeasti koulutetun työvoiman, aluetalouden ja laajemminkin alueen elinvoiman näkökulmasta.

Pidämme tärkeänä, että ennen lain voimaantuloa perustusvaliokunta antaa esityksestä lausunnon.

Suomen Sairaanhoidajat ry.

Helsingissä 20.1.2023

Anne Pauna
toiminnanjohtaja

Nina Hahtela
asiantuntija

Hahtela Nina
Suomen Sairaanhoidajat ry